Ágúst 1971

18

Fréttabréf

Kjararannsóknarnefndar

Kjararannsóknarnefnd
Skólavörðustíg 12
Símar: 21775 og 21776

F R É T T A B R É F

18

Kjararannsóknarnefnd er þannig skipuð
í september 1971.

Björgvin Sigurðsson
Björn Jónsson (formaður)
Haukur Björnsson
Helgi Bergs
Hjalti Kristgerisson
Sigurvin Einarsson

Efnisyfirlit: Bls.

I Tímakaup og vinnutími í Reykjavík á 3. ársfjórðungi 1970. 3
Hér eru birtar niðurstöður úr launaskýrslum fyrir þennan fjórðung.

II Tímakaup og vinnutími í Reykjavík á 4. ársfjórðungi 1970. 9
Hér eru birtar niðurstöður fyrir þennan ársfjórðung auk þess er 4. ársfj. 1969 hafður til samanburðar.

III Verkföll og vinnudeilur 1960 - 1971. 29
Greinin fjallar um fjölda og umfang vinnustöðvana á þessu tímabili.

IV Samanburður á vinnutíma á Norðurlöndum. 33

Tímakaup og vinnutími í
Reykjavík á 3. ársfj. 1970.

Upplýsingar um tímakaup og vinnutíma, sem hér eru birtar fyrir 3. ársfjórðung 1970, er að finna í töflum 1 - 7 hér á eftir. Sömuleiðis hlutfallslega skiptingu vinnutímans í dagvinnu, eftirvinnu og næturvinnu. Samsvarandi tölur fyrir 3. ársfjórðung 1969 eru í Fréttabréfi nr. 16.

Yfir 60 fyrirtæki í Reykjavík og Kópavogi senda Kjararannsóknarnefnd upplýsingar um launagreiðslur og vinnutíma. Skýrslur þær, sem hér birtast yfir 3. ársfjórðung 1970 ná yfir 1617 þús. vinnustundir.

Tafla 1 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1970

Verkamenn Véltafla 245	Heildar- vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Alm. verkamannav.							
Fiskvinna	30	15	89,82	0	4,08	4,30	98,20
Hafnarvinna	244	20	92,83	0	6,73	8,51	108,07
Pakkhúsvinna	42	3	93,28	0	4,00	5,61	102,89
Lyftaravinna	2	2	92,54	0	6,74	10,33	109,61
Byggingarvinna	8	10	120,66	0	7,83	3,97	132,46
Afgreiðslustörf	43	7	114,91	0	2,32	5,76	122,99
Bæjarvinna	259	15	88,35	0	5,15	5,65	99,15
Verksmiðjuvinna	60	11	96,99	0	2,99	2,47	102,45
Slippvinna	30	2	89,28	0	5,59	6,59	101,46
Ýmis alm. vinna	112	15	101,92	0	4,95	9,13	116,00
Vegið meðaltal	830	100	97,79	0	5,11	6,14	109,05
Aðstoð v/fagvinnu							
Málmsmíðar	35	35	108,31	0	5,03	4,67	118,01
Trésmíðar	20	30	99,18	0	5,93	3,33	108,44
Bifr.sm.og viðg.	19	35	115,50	0	6,28	9,78	131,56
Vegið meðaltal	74	100	108,08	0	5,74	6,06	119,88
Vélstjórn							
Bílstjórar	134	80	110,82	0	4,77	14,28	129,87
Ýtu-og kranastj.	76	20	102,21	0	7,20	18,55	127,96
Vegið meðaltal	210	100	109,10	0	5,26	15,13	129,49
Samanvegið:							
Alm. vinna	830	55	97,79	0	5,11	6,14	109,05
Aðst.v/fagvinnu	74	20	108,08	0	5,74	6,06	119,88
Vélstjórn	210	25	109,10	0	5,26	15,13	129,49
	1114	100	102,68	0	5,27	8,38	116,33

Tafla 2 Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 3. ársfj. 1970

Verkamenn Véltafla 345	Heildar- vinnust. þús.	Vog	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar- kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Alm. verkamannav.						
Fiskvinna	30	15	83,1	10,6	6,3	2909
Hafnarvinna	244	20	71,6	15,8	12,6	26329
Pakkhúsvinna	42	3	83,2	8,9	7,9	4265
Lyftaravinna	2	2	69,3	15,4	15,3	232
Byggingarvinna	8	10	80,0	15,5	4,5	1091
Afgreiðslustörf	43	7	88,9	4,7	6,4	3299
Bæjarvinna	259	15	78,1	13,3	8,6	25665
Verksmiðjuvinna	60	11	89,2	7,5	3,3	2650
Slippvinna	30	2	75,9	14,1	10,0	3008
Ýmis alm. vinna	112	15	77,4	10,7	11,9	12590
Vegið meðaltal	830	100	79,6	11,9	8,5	82038
Aðstoð v/fagvinnu						
Málmsmíðar	35	35	83,4	10,9	5,7	4142
Trésmíðar	20	30	81,2	14,3	4,5	2163
Bifr.sm.og viðg.	19	35	76,6	12,1	11,3	2538
Vegið meðaltal	74	100	80,4	12,3	7,3	8843
Vélstjórn						
Bílstjórar	134	80	74,1	8,9	17,0	17335
Ýtu-og kranastj.	76	20	61,9	13,2	24,9	9677
Vegið meðaltal	210	100	71,7	9,7	18,6	27012
Samanvegið:						
Alm. vinna	830	55	79,6	11,9	8,5	82038
Aðstoð v/fagv.	74	20	80,4	12,3	7,3	8843
Vélstjórn	210	25	71,7	9,7	18,6	27012
	1114	100	77,8	11,4	10,8	117893

Tafla 3 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1970

Iðnaðarmenn Véltafla 265	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Tímavinna						
Skipasm.og viðg.	8	125,46	0	7,21	7,62	140,29
Málmsmíðar	87	124,37	0	5,73	9,48	139,58
Trésmíðar	47	123,06	0	6,64	5,26	134,96
Húsgagnagerð	15	124,42	0	6,99	5,96	137,37
Flugvirkjun	34	153,37	0	1,27	18,26	172,90
Bifr.sm.og viðg.	33	129,59	0	7,15	9,86	146,60
Rafvirkjun	29	141,85	0	7,02	11,22	160,09
Bökunarvinna	4	105,57	0	2,83	14,26	122,66
Prentun og bókag.	13	134,28	0	0	13,92	148,20
	270					

Tafla 4 — Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 3. ársfj. 1970

Iðnaðarmenn Véltafla 365	Heildar- vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar- kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.
Skipasm.og viðg.	8	78,6	13,2	8,2	1062
Málmsmíðar	87	79,5	10,4	10,1	12130
Trésmíðar	47	81,6	12,7	5,7	6312
Húsgagnagerð	15	80,5	13,1	6,4	1900
Flugvirkjun	34	83,2	1,8	15,0	3462
Bifr.sm.og viðg.	33	77,4	12,4	10,2	4830
Rafvirkjun	29	77,7	11,8	10,5	4685
Bökunarvinna	4	77,0	5,5	17,5	471
Prentun og bókag.	13	88,8	0	11,2	1966
	270				36818

Tafla 5 — Tímakaupstafla - 3. ársfj. 1970

Verkakonur Véltafla 235	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Fiskvinna	38	87,52	0	3,54	0,62	91,68
Afgreiðslustörf	8	84,19	0	2,04	1,75	87,98
Verksmiðjuvinna	62	82,17	0	1,11	0,78	84,06
Bæjarvinna	2	78,48	0	3,53	4,61	86,62
Bökunarvinna	4	83,46	0	0,20	0,24	83,90
Fatasaumur	32	89,70	0	0,32	0,08	90,10
Prentun og bókag.	4	99,44	0	0	6,75	106,19
Ýmis alm. vinna	15	96,47	0	0,15	2,72	99,34
	165					

Tafla 6 — Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 3. ársfj. 1970

Verkakonur Véltafla 335	Heildar- vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	 Evt. %	 Nvt. %	Heildar- kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	
Fiskvinna	38	89,1	10,0	0,9	3505
Afgreiðslustörf	8	91,4	5,9	2,7	697
Verksmiðjuvinna	62	95,5	3,3	1,2	4108
Bæjarvinna	2	81,8	10,4	7,8	159
Bökunarvinna	4	99,0	0,6	0,4	345
Fatasaumur	32	99,0	0,9	0,1	2347
Prentun og bókag.	4	92,7	0	7,3	386
Ýmis alm. vinna	15	96,1	0,4	3,5	1483
	165				13030

Tafla 7 — Meðaltímakaup - 3. ársfj. 1970

Flugáhafnir Véltöflur 275 og 375	Heildar- vinnust. þús.	Meðal- tímak. kr.	Heildar- tímak. kr.
Flugstj.(stór vél)	3	543,96	1469
Flugstj.(meðal vél)	9	385,44	3538
Flugáh. (stór vél)	3	307,11	829
Flugáh. (meðal vél)	14	252,82	3538
Flugfreyjur	39	99,06	3894
	68		13268

Tímakaup og vinnutími í
Reykjavík á 4.ársfj. 1970.

Upplýsingar þær, sem liggja til grundvallar á greiddu tímakaupi, eru fengnar úr bókhaldi yfir 60 fyrirtækja og ná yfir 1567 þús. vinnustundir.

Tímakaup verkamanna

Á tímabilinu 4. ársfj. 1969 til 4. ársfj. 1970 hækkaði samningsbundinn kauptaxti Dagsbrúnar 19. júní, auk þess sem kaupgreiðsluvísitalan hefur hækkað tvívegið, þ. e. 1. marz og 1. sept. Samtals er hér um kr. 19,07 eða 28,6 % sem dagvinnutaxtar verkamanna hafa átt að hækka um að meðaltali.

Raunveruleg hækkun á greiddu tímakaupi í dagvinnu varð kr. 21,91 eða 26,5 %, sem er kr. 2,84 hærri en taxtahækkanir gefa tilefni til.

Greitt tímakaup á 4. ársfj. 1969 og 1970

Tafla 1	Tímak. í dagv.		Aukn.	Meðaltímakaup		Aukn.
	1969	1970	%	1969	1970	%
Alm. verkamannav.	77,99	99,42	27,5	89,59	112,69	25,8
Aðstoð v/fagv.	91,56	112,30	22,7	103,09	125,59	21,8
Vélstjórn	85,92	109,83	27,8	101,83	129,93	27,6
Samanvegið	82,69	104,60	26,5	95,35	119,58	25,4

Raunverulega greitt meðaltímakaup hækkar um kr. 24,23 eða 25,4 %. Ef meðaltímakaupið er tekið án helgidagaálags hækkar það um kr. 25,19 eða 27,3 %. Út frá þessum tölum má sjá, að yfirvinna hefur aukizt lítið eitt, þó er erfitt að meta þessa breytingu vegna þess, að yfirvinnu- og næturvinnuálag verður fast 1/12 1969 en hafði verið breytilegt fyrir þann tíma.

Vinnutími verkamanna

Tafla 2	Dvt.	Evt.	Nvt.
	%	%	%
Alm. verkamannav.	80,0	11,8	8,2
Aðstoð v/fagv.	81,6	13,1	5,3
Vélstjórn	74,4	10,7	14,9
Samanvegið	78,9	11,8	9,3
Meðaltöl			
4. ársfj. 1970	78,9	11,8	9,3
4. " 1969	79,7	11,4	8,9
4. " 1968	79,4	11,1	9,5
4. " 1967	77,7	12,6	9,7
4. " 1966	75,8	13,8	10,4

Á töflu 2 er sýnd hlutfallsleg skipting vinnutíma verkamanna. Á árunum 1966 - 1969 styttist vinnutíminn á fjórða ársfjórðungi smám saman. Á 4. ársfj. 1970 verður þarna breyting á, en þá lengist hann lítið eitt. Skipting vinnutíma hinna ýmissa starfshópa er talsvert breytileg. Á fjórða ársfjórðungi 1970 eru stjórnendur véla með lengstan vinnutíma, en aðstoðarmenn við fagvinnu með styðstan.

Þegar á heildina er litið hefur þróun tímakaups í alm. verkamannavinnu verið mjög í samræmi við hreyfingu taxtakaupsins. Hins vegar hefur tímakaup í dagvinnu og meðaltímakaup aðstoðarmanna við fagvinnu hækkað minna en meðaltal fyrir verkamenn, en þeir hækkuðu meira á 1. og 2. ársfjórðungi en meðaltalið.

Skýringar á tímakaups hugtökum.

Tímak. í dagv. = kaup : (1,0 · Dvt. + 1,4 · Evt. + 1,8 · Nvt.)
Helgid.álag =((tímak.í dagv. · helgid.tímar) : (Dvt.+ Evt.+ Nvt.))
Eftirv.álag = tímak. í dagv.((Dvt.+ 1,4 Evt.):(Dvt.+Evt.))-tímak.í dagv.)
Meðaltímak. = kaup : (Dvt.+ Evt.+ Nvt.)
Næturv.álag = meðaltímak.-tímak.í dagv.-helgid.álag-eftirv.álag

Tímakaup iðnaðarmanna

Greitt tímakaup iðnaðarmanna
á 4. ársfj. 1969 og 1970.

Tafla 3	Tímak. í dagv.			Meðaltímakaup		
	1969	1970	Aukn.	1969	1970	Aukn.
	kr.	kr.	%	kr.	kr.	%
Skipasm. og viðg.	102,62	144,89	41,2	115,00	158,90	38,2
Málmsmíðar	99,19	126,90	27,9	109,36	141,12	29,0
Trésmíðar	92,87	126,45	36,2	100,54	138,56	37,8
Húsgagnagerð	90,95	123,16	35,4	96,65	130,47	35,0
Flugvirkjun	132,23	180,21	36,3	142,87	202,14	41,5
Bifr.sm.og viðg.	103,87	134,11	29,1	115,41	148,14	28,4
Rafvirkjun	116,10	142,55	22,8	128,02	155,82	21,7
Bókunarvinna	114,69	121,65	6,1	125,95	141,29	12,2
Prentun og bókag.	111,44	146,25	31,2	125,98	167,06	32,6
Vegið meðaltal	104,69	136,03	29,9	115,32	150,90	30,9

Tímakaup í dagvinnu hefur aukizt um kr. 31,34 eða 29,9 % en meðaltímakaupið án helgidagaálags um kr. 35,58 eða 30,9 %. Hér eru ekki meðtaldir iðnaðarmenn sem vinna eftir ákvæðisvinnutaxta.

Ársfjórðungsleg þróun á greiddu
tímakaupi verkam. frá 1. ársfj. 1966.

Tafla 4		Tímak. í dagv.	Meðaltímakaup án hd.	Meðaltímakaup með hd.	Ársfjórðungsleg hækkun 1	Ársfjórðungsleg hækkun 2	Ársfjórðungsleg hækkun 3
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1966	1. ársfj.	55,00	62,90	63,33	-	-	-
	2. "	57,94	69,46	73,85	5,3	10,4	16,6
	3. "	59,50	70,08	70,08	2,7	0,9	- 5,1
	4. "	62,82	72,84	73,53	5,6	3,9	4,9
1967	1. ársfj.	61,58	69,94	72,12	- 2,0	- 4,0	- 1,9
	2. "	62,46	73,22	76,50	1,4	4,7	6,1
	3. "	62,71	72,96	72,96	0,4	- 0,4	- 4,6
	4. "	62,84	72,17	73,96	0,2	- 0,2	1,0
1968	1. ársfj.	63,80	72,15	72,82	1,5	0,0	- 1,2
	2. "	65,53	78,16	83,66	2,7	8,3	14,9
	3. "	66,85	77,39	77,39	2,0	- 1,0	- 7,5
	4. "	68,31	77,07	79,25	2,2	- 0,4	2,4
1969	1. ársfj.	69,91	77,54	78,29	2,3	0,6	- 1,2
	2. "	74,25	86,14	92,42	6,2	11,1	18,1
	3. "	80,45	89,61	89,61	8,4	4,0	- 3,0
	4. "	82,69	92,19	95,35	2,8	2,9	6,4
1970	1. ársfj.	82,19	90,88	94,04	- 0,6	- 1,4	- 1,4
	2. "	86,43	100,85	105,24	5,2	11,0	11,9
	3. "	102,68	116,33	116,33	18,8	15,4	10,5
	4. "	104,60	117,38	119,58	1,9	0,9	2,8

Kaupmáttur launa verkamanna

Töflur 5 og 6, sýna þróun kaupmáttar tímakaups í dagvinnu og meðaltímakaups út árið 1970. Eftir kjarasamningana 19. júní hefur kaupmáttur tímakaups aukizt um 11,3 % og meðalkaups um 11,0 % á 3. ársfj. frá því sem var á 2. ársfj. samkvæmt vísitölu framfærslukostnaðar. Á 4. ársfj. hefur kaupmátturinn rýrnað lítið eitt.

Kaupmáttur tímakaups verkamanna miðað
við framfærsluvísitölu Kauplagsnefndar.

Tafla 5		Greitt tímak. í dagv.	Greitt meðal-tímak. án hd.	Vísit. framf. kostn.	Vísitala kaupm. Tímak. í dagv.	Vísitala kaupm. Meðal-tímak.
		1.	2.	3.	4.	5.
1961		24,70	28,10	79,6	95,5	91,1
1962		27,90	32,50	88,3	97,2	95,0
1963		32,50	38,75	100,0	100,0	100,0
1964		41,25	48,60	119,2	106,5	105,2
1965		49,00	57,87	127,7	118,1	116,9
1966		55,82	68,82	141,2	128,1	125,7
1967	1. ársfj.	61,58	69,94	143,9	131,7	125,4
	2. "	62,46	73,65	143,9	133,6	132,0
	3. "	62,71	72,96	144,1	133,9	130,7
	4. "	62,84	72,17	152,9	126,5	121,8
1968	1. ársfj.	63,80	72,15	162,5	120,8	114,6
	2. "	65,53	78,16	165,0	122,2	122,2
	3. "	66,85	77,39	168,0	122,4	118,9
	4. "	68,31	77,07	179,7	117,0	110,8
1969	1. ársfj.	69,91	77,54	193,9	110,9	103,2
	2. "	74,25	86,14	202,6	112,8	109,7
	3. "	80,45	89,61	210,3	117,7	110,0
	4. "	82,69	92,19	214,4	118,7	111,0
1970	1. ársfj.	82,19	90,88	220,3	114,8	106,5
	2. "	86,43	100,85	227,1	117,1	114,6
	3. "	102,68	116,33	238,1	132,7	126,1
	4. "	104,60	117,38	243,5	132,2	124,4

ATH: Vísitala framfærslukostnaðar er hér reiknuð út sem ársmeðaltal og ársfjórðungsmeðaltal, miðað við stöðu hennar í miðjum mánuði.

Villa hefur slæðst í töflur 5 og 6 í Fréttabréfi 17, hér eru þessar töflur leiðréttar.

Kaupmáttur tímakaups verkamanna miðað við vísitölu Hagstofu Íslands fyrir vöru og þjónustu.

Tafla 6	Vísit. tímak. í dagv.	Vísit. meðal-tímak.	Vísit. vöru og þjónustu	Vísitala kaupm. Tímak. í dagv.	Vísitala kaupm. Meðal-tímak.
	1.	2.	3.	4.	5.
1961	76,0	72,5	79,4	95,7	91,3
1962	85,8	83,9	88,7	96,7	94,6
1963	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1964	126,9	125,4	119,4	106,3	105,0
1965	150,8	149,3	128,2	117,6	116,5
1966	181,0	177,6	144,5	125,2	122,8
1967 1. ársfj.	189,5	180,5	147,7	128,3	122,2
2. "	192,2	190,0	147,3	130,5	129,0
3. "	193,0	188,3	146,6	131,7	128,4
4. "	193,4	186,2	156,0	124,0	119,4
1968 1. ársfj.	196,3	186,2	165,6	118,5	112,4
2. "	201,6	201,7	168,6	119,6	119,6
3. "	205,7	199,7	171,7	119,8	116,3
4. "	210,2	199,0	185,4	113,4	107,4
1969 1. ársfj.	215,1	200,1	201,7	106,6	99,2
2. "	228,5	222,3	211,4	108,1	105,2
3. "	247,5	231,3	219,9	112,6	105,2
4. "	254,4	237,9	224,9	113,1	105,8
1970 1. ársfj.	252,9	234,5	230,9	109,5	101,6
2. "	265,9	260,3	239,0	111,3	108,9
3. "	315,9	300,2	250,3	126,2	119,9
4. "	321,9	302,9	260,2	123,7	116,4

ATH: Vísitala vöru og þjónustu er hér reiknuð út sem ársmeðaltal og ársfjórðungsmeðaltal, miðað við stöðu hennar í miðjum mánuði.

Kaupmáttur tímakaups iðnaðarmanna miðað
við framfærsluvísitölu Kauplagsnefndar.

Tafla 7		Vísit. tímak. í dagv.	Vísit. meðal-tímak.	Vísit. fram. kostn.	Vísitala kaupm. tímak. í dagv.	Vísitala kaupm. meðal-tímak.
1963		100,0	100,0	100,0	100	100
1964		123,2	126,0	119,2	103	106
1965		147,3	155,0	127,7	115	121
1966	1. ársfj.	173,5	174,3	135,4	128	129
	2. "	183,2	203,2	140,4	130	145
	3. "	188,1	130,7	144,7	130	132
	4. "	186,2	188,6	144,4	129	131
1967	1. ársfj.	187,1	189,9	143,9	130	132
	2. "	196,5	203,8	143,9	133	142
	3. "	192,0	193,9	144,1	133	135
	4. "	195,3	200,9	152,9	128	131
1968	1. ársfj.	196,7	193,8	162,5	121	119
	2. "	198,5	217,3	165,0	120	132
	3. "	207,7	206,8	168,0	124	123
	4. "	204,3	206,2	179,7	114	115
1969	1. ársfj.	206,3	199,6	193,9	106	103
	2. "	216,5	233,6	202,6	107	115
	3. "	239,4	232,9	210,3	114	111
	4. "	246,3	249,3	214,4	115	116
1970	1. ársfj.	253,2	243,0	220,3	115	110
	2. "	257,7	267,5	227,1	114	118
	3. "	306,4	302,3	238,1	129	127
	4. "	320,1	314,4	243,5	131	129

Kaupmáttur tímakaups iðnaðarmanna
miðað við vöru og þjónustu.

Tafla 8		Greitt tímak. í dagv.	Greitt meðal-tímak.	Vísit. vöru og þjónustu	Vísitala kaupm.	
					Tímak. í dagv.	Meðal-tímak.
1963		42,50	48,00	100,0	100	100
1964		52,35	60,50	119,4	103	106
1965		62,60	74,42	128,2	115	121
1966	1. ársfj.	73,74	83,65	138,2	126	126
	2. "	77,86	97,54	143,6	128	142
	3. "	79,92	91,55	148,1	127	129
	4. "	79,14	90,53	148,1	126	127
1967	1. ársfj.	79,53	91,14	147,7	127	129
	2. "	81,40	97,83	147,3	130	138
	3. "	81,60	93,09	146,6	131	132
	4. "	83,00	96,45	156,0	125	129
1968	1. ársfj.	83,60	93,02	165,6	119	117
	2. "	84,35	104,29	168,6	118	129
	3. "	88,25	99,28	176,7	121	120
	4. "	86,84	98,95	185,4	110	111
1969	1. ársfj.	87,68	95,79	201,7	102	99
	2. "	92,02	112,14	211,4	102	111
	3. "	101,74	111,80	219,9	109	106
	4. "	104,69	119,67	224,9	110	111
1970	1. ársfj.	107,63	116,64	230,9	110	105
	2. "	109,53	128,42	239,0	108	112
	3. "	130,20	145,11	250,3	122	121
	4. "	136,03	150,90	260,2	121	121

Tafla 1 Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1970

Verkamenn Véltafla 245	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Alm. verkamannav.							
Fiskvinna	31	15	92,06	1,95	3,80	6,92	104,73
Hafnarvinna	233	20	93,82	1,49	6,98	7,45	109,74
Pakkhúsvinna	43	3	96,65	2,24	4,02	5,03	107,94
Lyftaravinna	2	2	90,84	1,81	6,96	8,88	108,49
Byggingarvinna	9	10	120,32	2,55	8,55	9,45	140,87
Afgreiðslustörf	40	7	117,97	2,92	1,94	6,69	129,52
Bæjarvinna	204	15	92,68	1,37	4,92	2,78	101,75
Verksmiðjuvinna	63	11	100,04	2,64	2,21	1,62	106,51
Slippvinna	25	2	96,17	1,92	6,32	4,54	108,95
Ýmis alm. vinna	93	15	100,08	2,21	5,29	7,86	115,44
Vegið meðaltal	743	100	99,42	2,02	5,12	6,13	112,69
Aðstoð v/fagvinnu							
Málmsmíðar	31	35	114,33	2,79	4,89	3,04	125,05
Trésmíðar	18	30	105,65	2,37	7,36	2,56	117,94
Bifr.sm.og viðg.	16	35	115,99	2,50	6,47	7,74	132,70
Vegið meðaltal	65	100	112,30	2,56	6,19	4,54	125,59
Vélstjórn							
Bílstjórar	133	80	110,18	2,35	5,16	12,53	130,22
Ýtu-og kranastj.	71	20	108,42	2,09	6,99	11,29	128,79
Vegið meðaltal	204	100	109,83	2,30	5,53	12,28	129,93
Samanvegið:							
Alm. vinna	743	55	99,42	2,02	5,12	6,13	112,69
Aðst.v/fagv.	65	20	112,30	2,56	6,19	4,54	125,59
Vélstjórn	204	25	109,83	2,30	5,53	12,28	129,93
	1012	100	104,60	2,20	5,43	7,35	119,58

Tafla 2 Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 4. ársfj. 1970

Verkamenn Véltafla 345	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar-kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Alm. verkamannav.						
Fiskvinna	31	15	80,8	9,3	9,9	3265
Hafnarvinna	233	20	72,5	16,6	10,9	25515
Pakkhúsvinna	43	3	83,5	9,7	6,8	4639
Lyftaravinna	2	2	69,9	16,6	13,5	239
Byggingarvinna	9	10	73,4	15,8	10,8	1307
Afgreiðslustörf	40	7	89,0	3,8	7,2	3419
Bæjarvinna	204	15	83,3	12,7	4,0	20816
Verksmiðjuvinna	63	11	92,5	5,4	2,1	3083
Slippvinna	25	2	78,2	15,4	6,4	2721
Ýmis alm. vinna	93	15	77,7	11,8	10,5	10549
Vegið meðaltal	743	100	80,0	11,8	8,2	75553
Aðstoð v/fagvinnu						
Málmsmíðar	31	35	86,2	10,3	3,5	3853
Trésmíðar	18	30	79,9	16,8	3,3	2179
Bifr.sm.og viðg.	16	35	78,4	12,7	8,9	2119
Vegið meðaltal	65	100	81,6	13,1	5,3	8151
Vélstjórn						
Bílstjórar	133	80	75,0	9,9	15,1	17287
Ýtu-og kranastj.	71	20	72,1	13,8	14,1	9117
Vegið meðaltal	204	100	74,4	10,7	14,9	26404
Samanvegið:						
Alm. vinna	743	55	80,0	11,8	8,2	75553
Aðstoð v/fagv.	65	20	81,6	13,1	5,3	8151
Vélstjórn	204	25	74,4	10,7	14,9	26404
	1012	100	78,9	11,8	9,3	110108

Tafla 3 — Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1970

Iðnaðarmenn Véltafla 265	Heildar- vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal- tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Tímavinna						
Skipasm.og viðg.	8	144,89	3,37	9,07	4,94	162,27
Málmsmíðar	100	126,90	3,02	5,08	5,08	144,14
Trésmíðar	52	126,45	2,83	7,14	4,97	141,39
Húsgagnagerð	20	123,16	3,11	4,92	2,39	133,58
Flugvirkjun	29	180,21	3,09	1,95	19,99	205,23
Bifr.sm.og viðg.	43	134,11	2,99	7,44	6,59	151,13
Rafvirkjun	31	142,55	3,83	6,76	6,96	159,65
Bökunarvinna	4	121,65	2,68	3,83	15,81	143,97
Prentun og bókag.	20	146,25	3,57	0	20,81	170,63
	307					

Tafla 4 — Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 4. ársfj. 1970

Iðnaðarmenn Véltafla 365	Heildar- vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	 Evt. %	 Nvt. %	Heildar- vinnust. þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.
Skipasm.og viðg.	8	80,5	14,9	4,6	1323
Málmsmíðar	100	82,9	9,2	7,9	14442
Trésmíðar	52	81,3	13,4	5,3	7318
Húsgagnagerð	20	87,8	9,7	2,5	2496
Flugvirkjun	29	83,6	2,4	14,0	4337
Bifr.sm.og viðg.	43	80,4	13,0	6,6	6557
Rafvirkjun	31	82,4	11,1	6,5	4936
Bökunarvinna	4	76,6	6,5	16,9	528
Prentun og bókag.	20	84,7	0	15,3	3377
	307				45314

Tafla 5 — Tímakaupstafla - 4. ársfj. 1970

Verkakonur Véltafla 235	Heildar-vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Fiskvinna	51	92,02	1,90	1,89	0,52	96,33
Afgreiðslustörf	7	82,01	2,13	2,32	2,07	88,53
Verksmiðjuvinna	75	84,55	2,21	0,99	0,57	88,32
Bæjarvinna	2	82,90	0	3,54	0,44	86,88
Bökunarvinna	4	94,99	2,78	0,31	0,24	98,32
Fatasaumur	43	88,80	2,49	0,24	0,16	91,69
Prentun og bókag.	8	101,35	2,13	0	23,99	127,47
Ýmis alm. vinna	12	93,29	2,55	0,27	4,18	100,29
	202					

Tafla 6 — Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - 4. ársfj. 1970

Verkakonur Véltafla 335	Heildar-vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar-kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.
Fiskvinna	51	94,2	5,1	0,7	4890
Afgreiðslustörf	7	89,9	6,9	3,2	612
Verksmiðjuvinna	75	96,3	2,9	0,8	4924
Bæjarvinna	2	88,7	10,6	0,7	163
Bökunarvinna	4	98,9	0,8	0,3	352
Fatasaumur	43	99,1	0,7	0,2	3181
Prentun og bókag.	8	74,6	0	25,4	997
Ýmis alm. vinna	12	93,7	0,7	5,6	1236
	202				16335

Tafla 7 — Meðaltímakaup - 4. ársfj. 1970

Flugáhafnir Véltöflur 275,375	Heildar-vinnust. þús.	Meðal-tímak. kr.	Heildar-tímak. kr.
Flugstj. (stór vél)	3	550,23	1387
Flugstj. (meðal vél)	9	389,89	3667
Flugáh. (stór vél)	3	321,74	869
Flugáh. (meðal vél)	11	262,53	2977
Flugfreyjur	20	102,86	2186
	46		11086

Tímakaup og vinnutími í
Reykjavík, ársmeðaltöl 1970.

Tafla 1 — Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1970

Verkamenn	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Alm. verkamannav.							
Fiskvinna	132	15	81,67	1,83	4,06	8,70	96,26
Hafnarvinna	864	20	84,12	1,63	6,09	8,91	100,75
Pakkhúsvinna	161	3	86,13	2,29	3,87	6,44	98,74
Lyftaravinna	8	2	83,63	2,00	6,33	10,05	102,02
Byggingarvinna	31	10	107,91	3,01	7,03	4,74	122,69
Afgreiðslustörf	153	7	106,56	3,50	1,63	5,89	117,59
Bæjarvinna	734	15	83,00	1,44	4,52	4,12	93,08
Verksmiðjuvinna	248	11	91,07	3,05	2,44	1,80	98,37
Slippvinna	91	2	84,21	1,82	5,16	5,71	96,89
Ýmis alm. vinna	368	15	91,76	2,48	4,72	8,58	107,54
Vegið meðaltal	2790	100	89,49	2,22	4,64	6,58	102,94
Aðstoð v/fagvinnu							
Málmsmíðar	122	35	101,66	2,89	4,54	3,81	112,90
Trésmíðar	69	30	92,97	2,70	5,55	2,71	103,93
Bifr.sm.og viðg.	62	35	106,32	3,02	5,87	7,29	122,50
Vegið meðaltal	253	100	100,68	2,88	5,31	4,70	113,56
Vélstjórn							
Bílstjórar	490	80	99,39	2,65	4,27	12,11	118,43
Ýtu-og kranastj.	254	20	94,68	2,26	6,15	12,53	115,63
Vegið meðaltal	744	100	98,45	2,58	4,64	12,20	117,87
Samanvegið:							
Alm. vinna	2790	55	89,49	2,22	4,64	6,58	102,94
Aðst.v/fagv.	253	20	100,68	2,88	5,31	4,70	113,56
Vélstjórn	744	25	98,45	2,58	4,65	12,20	117,87
	3787	100	93,97	2,44	4,78	7,61	108,80

Tafla 2 — Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla

Ársmeðaltöl 1970

Verkamenn	Heildar-vinnust. þús.	Vog	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar-kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Alm. verkamannav.						
Fiskvinna	132	15	74,7	10,3	15,0	12688
Hafnarvinna	864	20	69,9	15,3	14,8	87514
Pakkhúsvinna	161	3	80,0	9,9	10,1	15594
Lyftaravinna	8	2	67,5	15,7	16,8	903
Byggingarvinna	31	10	79,0	15,2	5,8	3832
Afgreiðslustörf	153	7	89,6	3,4	7,0	11300
Bæjarvinna	734	15	80,7	12,7	6,6	69716
Verksmiðjuvinna	248	11	91,0	6,5	2,5	9953
Slippvinna	91	2	77,0	13,8	9,2	8901
Ýmis alm. vinna	368	15	76,2	11,3	12,5	39001
Vegið meðaltal	2790	100	78,2	11,6	10,2	259402
Aðstoð v/fagvinnu						
Málmsmíðar	122	35	84,3	10,8	4,9	13781
Trésmíðar	69	30	81,9	14,1	4,0	7237
Bifr.sm.og viðg.	62	35	78,3	12,6	9,1	7658
Vegið meðaltal	253	100	81,5	12,4	6,1	28676
Vélstjórn						
Bílstjórar	490	80	75,0	9,0	16,0	58392
Ýtu-og kranastj.	254	20	69,0	13,2	17,8	29718
Vegið meðaltal	744	100	73,8	9,8	16,4	88110
Samanvegið:						
Alm. verkamannav.	2790	55	78,2	11,6	10,2	259402
Aðst.v/fagv.	253	20	81,5	12,4	6,1	28676
Vélstjórn	744	25	73,8	9,8	16,4	88110
	3787	100	77,8	11,2	11,0	376188

Tafla 3 Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1970

Iðnaðarmenn	Heildar-vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Skipsm.og viðg.	32	120,89	3,53	7,24	5,82	137,48
Málmsmíðar	349	115,42	3,41	5,04	7,50	131,37
Trésmíðar	180	110,14	3,11	5,94	4,34	123,54
Húsgagnagerð	61	109,52	3,32	5,01	3,18	121,03
Flugvirkjun	104	152,79	2,84	1,45	14,52	171,60
Bifr.sm.og viðg.	158	120,20	3,38	6,53	6,88	136,99
Rafvirkjun	123	129,11	3,99	6,28	7,07	146,35
Bókunarvinna	13	105,18	2,67	3,36	11,61	122,82
Prentun og bókag.	63	130,30	4,25	0	14,99	149,54
	1083					

Tafla 4 Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - Ársmeðaltöl 1970

Iðnaðarmenn	Heildar-vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar-kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.
Skipasm.og viðg.	32	79,5	13,9	6,6	4451
Málmsmíðar	349	80,8	9,9	9,3	46613
Trésmíðar	180	82,0	12,7	5,3	21995
Húsgagnagerð	61	85,4	10,9	3,7	6966
Flugvirkjun	104	82,2	2,7	15,1	12413
Bifr.sm.og viðg.	158	80,3	12,1	7,6	20088
Rafvirkjun	123	81,4	11,5	7,1	17944
Bókunarvinna	13	76,6	7,0	16,4	1555
Prentun og bókag.	63	87,8	0	12,2	9487
	1083				141512

Tafla 5 Tímakaupstafla - Ársmeðaltöl 1970

Verkakonur	Heildar-vinnust. þús.	Tímak. í dagv. kr.	Helgid. álag kr.	Eftirv. álag kr.	Næturv. álag kr.	Meðal-tímak. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Fiskvinna	179	79,47	1,86	2,99	3,10	87,41
Afgreiðslustörf	26	76,64	2,49	2,04	1,31	82,48
Verksmiðjuvinna	259	76,11	2,60	0,84	0,56	80,11
Bæjarvinna	7	72,04	0	3,21	1,98	72,23
Bökunarvinna	14	81,82	2,98	0,49	0,53	85,82
Fatasaumur	145	82,83	2,95	0,19	0,10	86,07
Prentun og bókag.	22	91,63	3,07	0	8,40	103,11
Ýmis alm. vinna	47	87,55	3,01	0,17	3,46	94,20
	699					

Tafla 6 Vinnutíma- og kaupgreiðslutafla - Ársmeðaltöl 1970

Verkakonur	Heildar-vinnust. þús.	Skipting vinnutíma Dvt. %	Evt. %	Nvt. %	Heildar-kaup þús. kr.
	1.	2.	3.	4.	5.
Fiskvinna	179	85,5	8,7	5,8	15909
Afgreiðslustörf	26	91,3	6,6	2,1	2176
Verksmiðjuvinna	259	96,4	2,7	0,9	15907
Bæjarvinna	7	85,6	10,8	3,6	526
Bökunarvinna	14	97,5	1,5	1,0	1191
Fatasaumur	145	99,3	0,6	0,1	10084
Prentun og bókag.	22	90,9	0	9,1	2320
Ýmis alm. vinna	47	94,6	0,4	5,0	4484
	699				52597

Tafla 7 Meðaltímakaup - Ársmeðaltöl 1970

Flugáhafnir	Heildar-vinnust. þús.	Meðal-tímak. kr.	Heildar-kaup þús. kr.
Flugstj.(stór vél)	3	482,18	5055
Flugstj.(meðal vél)	9	338,66	12428
Flugáh. (stór vél)	3	277,11	2993
Flugáh. meðal vél)	12	229,22	10794
Flugfreyjur	23	96,00	9219
	50		40489

Verkföll og verkbönn.

Í Fréttabréfi nr. 14 eru þrjár töflur sem ná fram á mitt ár 1969. Hér eru þessar töflur birtar aftur með þeim viðauka, að nú ná þær til júníloka 1971. Ítarlegar skýringar á töflunum eru í Fréttabréfi 14 og vísast til þeirra. Hér á eftir verður drepið á þau ár, sem viðbótin nær til eða 1969, 1970 og 1971. Athuga ber, að vinnuvikan er talin sex virkir dagar allt tímabilið.

Á töflu I sést að þróunin eftir 1965, um að dreifing aðgerða hefur orðið miklu minni en áður, hefur haldið áfram. Þetta þýðir að háðar hafa verið færri og stærri orustur eins og dálkur 2 ber með sér.

Árið 1969 er eitt mesta verkfallsár á þessum áratug. Sjómanna verkfall hefst þann 16. janúar og stendur yfir þar til 18. febrúar. Verkföll í landi hefjast 10. apríl og þeim lýkur ekki fyrr en 19. maí, en eru þó ekki óslitin, heldur eru framkvæmd skyndiverkföll í ýmsum greinum á ýmsum tímum, en atvinnurekendur svara með verkbanni. Flugmenn fara í verkfall 19. og 20. júní, prentaraverkfall er frá 25. ágúst til hins 31. ág.

Árið 1970 hefst baráttan 20. janúar með því, að skipstjórar á loðnubátum sigla í höfn, þeirri deilu lauk 23. janúar. Á tímabilinu 27. maí til 2. júní hefst alsherjarverkfall verkalýðsfélaganna og stendur til 19. júní. Iðnaðarmenn hefja flestir verkföll 30. maí, sem stendur út júnímánuð. Yfirmenn á kaupskipaflotanum hefja verkfall 21. júní, það verkfall er stöðvað 30.júní með bráðabirgðalögum. Yfirmenn svöruðu með fjöldauppsögnum frá og með 11. október, samið 15. október.

Lítið er um verkföll á fyrra árshelmingi 1971 ef undan er skilið verkfall yfirmanna á togaraflotanum, sem hófst 7. janúar og stóð til 1. marz.

Tafla II sýnir fjölda tapaðra vinnudaga, vegna verkfalla og atvinnuleysis árin 1969 - 1971. Þess ber að geta, að hér er einungis átt við vinnutap þeirra, sem taka þátt í verkföllum, en ekki annarra sem það bitnar á, nema það leiði til atvinnuleysis

og komi þá fram í þeim dálki. Hér er því fremur um að ræða talningu á töpuðum kaupgreiðsludögum launþega, en vinnutapi þjóðfélagsins. Þó er á þessu sú undantekning, að ef einhver hluti áhafnar skipa fer í verkfall telst öll áhöfnin í verkfalli.

Tafla III sýnir samanburð á fjölda tapaðra vinnudaga og heildarfjölda mögulegra vinnudaga alls vinnuafls í landinu.

Verkföll og verkbönn árin 1960 - 1971.

Tafla 1	Fjöldi vinnu-stöðv-ana	Dagar með vinnust.	Fjöldi þátttak-enda	Verkfallsdagar			
				A S Í Land-fólk	Far og fiskims. Sjómenn	Aðrir	Samtals
	1	2	3	4	5	6	7
1960	3	14	125	580	100		680
1961	70	214	16357	249188	28289	960	278437
1962	24	171	3029	19140	80490	352	99982
1963	66	153	21262	205959	114	700	206773
1964	4	32	1207	10441			10441
1965	66	147	15727	31959	51970	540	84469
1966	23	13	1866	5254			5254
1967	60	87	9371	14076	2475	1620	18171
1968	67	60	20083	221939			221939
1969	137	86	33826	100332	46540	2969	149842
1970	65	48	15705	296596	7147		303743
jan. jún. 1971	3	55	655	340	21308		21648

Tapaðir vinnudagar vegna verkfalla
og atvinnuleysis árin 1960 - 1971.

TAFLA II	Verk-fallsdagar	Þar af atvl. dagar	Tapaðir vinnudagar vegna: Vinnust.	Atvinnul.	Samtals
	1.	2.	3.	4.	5.
1960	680	1	679	19284	19963
1961	278437	835	277602	20228	297830
1962	99982	200	99782	13173	112955
1963	206773	207	206566	9970	216536
1964	10441	21	10420	14925	25345
1965	84469	338	84131	35319	119450
1966	5254	21	5233	37088	42321
1967	18171	127	18044	73113	91157
1968	221939	5770	216169	269500	285669
1969	149842	7192	142650	589500	732150
1970	303743	8201	295542	333700	629242
jan.-jún. 1971	21648	390	21258	116570	137828

Hlutfallslegt atvinnutap vegna vinnustöðvana
og atvinnuleysis árin 1960 - 1971.

Tafla III	Mann-afli	Vinnu-dagar	Tapaðir vinnudagar vegna vinnust. %	atv.l. %	samt. %
	1.	2.	3.	4.	5.
1960	67.774	20.467.748	0,0	0,1	0,1
1961	68.604	20.718.408	1,3	0,1	1,4
1962	69.902	21.110.404	0,5	0,1	0,5
1963	71.204	21.503.608	1,0	0,0	1,0
1964	72.577	21.918.254	0,0	0,1	0,1
1965	74.088	22.374.576	0,4	0,2	0,5
1966	75.599	22.830.898	0,0	0,2	0,2
1967	77.075	23.276.650	0,1	0,3	0,4
1968	78.700	23.767.400	0,9	1,1	2,0
1969	* 79.500	24.009.000	0,6	2,5	3,1
1970	79.900	24.129.800	1,2	1,4	2,6
jan.-jún. 1971	80.800	12.200.800	0,2	0,9	1,1

* Eðlileg aukning mannaflans er um 1800 manns árlega, en þar sem brottfluttir frá landinu eru talsvert fleiri en innfluttir hefur mannaflinn vaxið mun hægar. Talan 1971 er áætluð og ekki gert ráð fyrir brottfluttum umfram innflutta.

SAMANBURÐUR Á VINNUTÍMA
Á NORÐURLÖNDUM

Þegar talað er um vinnutíma fólks, er venjulega átt við greiddar vinnustundir (þ. e. þær vinnustundir sem greitt er fyrir) en samanburður á greiddum vinnustundum milli landa er ekki eina viðmiðunin og getur beinlínis verið villandi þegar bera skal saman raunverulega unnar vinnustundir ýmissa landa, nema önnur atriði í samningum (t. d. greiddir helgidagar, greiddir kaffitímar) séu samhljóða.

Af ofanskráðu er ljóst að ekki er síður nauðsynlegt að finna unnar vinnustundir en greiddar til samanburðar við Norðurlöndin. Nánari skilgreining á unnum vinnustundum er þessi: Unnar vinnustundir = greiddar vinnustundir - greidd hlé (t.d.kaffitímar) - gr. helgidagar. Til þess að vita um unnar vinnustundir á ári, þarf vitneskja um lengd orlofs að vera fyrir hendi. Þegar upplýsinga er aflað um ofangreind atriði, þá fyrst er hægt að gera raunhæfan samanburð milli landa á ýmsum atriðum vinnutímans. Til þess að afla gagna um þessi atriði var Vinnuveitendasamböndum á Norðurlöndum skrifað og þau beðin um nákvæmar upplýsingar eftir ákveðinni fyrirmynd sjá töflu I. Svör bárust frá Svíþjóð, Noregi og Danmörku.

Helztu niðurstöður

Af þessum samanburði er ljóst að vinnutími Íslendinga er að ýmsu leyti frábrugðinn því sem gerist á hinum Norðurlöndunum, sjá töflur II, III og IV.

Verkamenn og iðnverkamenn

Sjá má af töflum II og III að vinnutími á viku, (greiddar vinnustundir) er lengstur á Íslandi 44 klst. en styðstur í Danmörku $41^{\underline{45}}$ klst. Greiddir helgidagar eru svipaðir hjá öllum löndunum eða frá $1^{\underline{16}}$ klst. á viku í Noregi til $1^{\underline{36}}$ í Svíþjóð. Hins vegar eru Íslendingar einir um að hafa greidd hlé (kaffitíma, sem er $3^{\underline{40}}$ klst. á viku hjá Dagsbrún). Af þessu leiðir að þótt lengstur

vinnudagur sé á Íslandi verða unnar vinnustundir á viku (þ. e. greiðslustundir - greidd hlé - greiddir helgidagar) fæstar eða 38^{50} klst. á viku, í Svíþjóð 40^{54}, í Danmörku 40^{30} og í Noregi 41^{14}. Vera kann að hefðir um kaffi- eða hvíldartíma hafi skapazt í einstökum löndum, en á því hefur ekki verið gerð athugun hvorki hérlendis eða á hinum Norðurlöndunum. Orlof er 3,5 vikur (21 virkur dagur) á Íslandi og Danmörku, en 4,0 vikur (24 virkir dagar) í Svíþjóð og Noregi.

Verzlunarmenn og skrifstofumenn

Aðeins Svíþjóð sendi upplýsingar um aðra en verka- og iðnverkamenn. Þeir skipta launafólki í tvo hópa, annars vegar "industriarbetare" og hins vegar "tjansteman". Industriarbetare eru þeir sem vinna beint að framleiðslunni, en "tjansteman" mætti þýða með hvítflibbar, en það eru skrifstofumenn, verzlunarmenn, tæknimenntaðir menn, sérfræðingar o. fl.
Vinnutími (greiddar vinnustundir) hjá "tjansteman" í Svíþjóð eru 40^{18} klst., en á Íslandi er B.S.R.B. með 40^{00} klst. vinnuviku. Innan Verzlunarmannafélags Reykjavíkur er afgreiðslufólk með 44 klst. á vinnuviku en skrifstofumenn með 38 klst. á viku. Hins vegar eru engin hlé greidd í Svíþjóð og þess vegna verða unnar vinnustundir eftirfarandi: Svíþjóð 38^{48} klst. Ísland, V.R. afgreiðslumenn 38^{37}, V. R. skrifstofumenn 35^{07} klst. B.S.R.B. 35^{27} klst. á viku (sjá töflu IV).
Orlof er 4,11 virkar vikur í Svíþjóð en 3,5 á Íslandi bæði hjá V. R. og hjá B.S.R.B.

AR 1970 pr. uge pr. ar. TAFLA I

Personal kategori	a. Reguler arbejdstid i timer.	b. Betalte kaffe-pauser og eventu-elle andre betalte pauser.	c. Betalte hellig-dage i timer.	d. Effektiv ugent-lig arbejdstid.	e. Arbejdstid pr. ar.	f. Feriedage i timer.	g. Effektiv arbejdstid pr. ar.
Arbejdere	44	3^{40}	1^{30}	38^{50}	2026	141	1885

ad. a. Den ugentlige arbejdstid i timer som fremgar af kollektivavtaler.

ad. b. I Island har man kaffepauser 2 x 20 min. mand. - tirsd. - onsd. - torsd. - fredag, 1 gang 20 min. om lördagen el. 20 x 11 = 220 min. el. 3^{40} timer.

ad. c. Helligdage i Island jul, paske, 1. maj, nationaldagen m. m. ialt i gennemsnit pr. ar 10,7 dage, som udgör af gennemsnits arbejdsdage 365 - 52 söndage - 52 x $\frac{1}{2}$ lördag, eller 365 - 78 = 287 dage (feriedage tages hensyn til senere).

$\frac{10,7}{287} = 3,7\%$, el. timer pr. uge = $(44 - 3^{40}) \times \frac{3,7}{100} = 40,33 \times \frac{3,7}{100} = 1,5$ timer/uge $\sim 1^{30}$ t/u.

ad. d. $44^{00} - 3^{40} - 1^{30} = 38^{50}$ 38,83.

ad. e. 52,18 gennemsnitlige arbejdsuger x 38,83 ugentlige effektive timer = 2026 t/ar.

ad. f. I henhold til avtaler 21 arbejdsdag el $3\frac{1}{2}$ arbejdsuge med $44^{00} - 3^{40} = 40^{20}$ $\sim$40,33 effektive timer (hvis helligdage kommer i ferien bliver kompenseret for dem), 3,5 x 40,33 = 141 t.

ad. g. 2026 - 141 = 1885 timer/ar.

SAMANBURÐUR Á VINNUTÍMA
VERKAMENN OG IÐNVERKAMENN

TAFLA II

LAND	Greiddar vinnust. á ári	Greiddar vinnust. á viku	Greidd hlé á viku	Greiddir helgid. á viku	Unnar vinnust. á viku	Unnar vinnust. á ári m.orl.	Orlof vikur-tímar	Unnar vinnust. á ári	Mism.á gr. og unnum vinnust.
ÍSLAND (Dagsbrún)	2296	44^{00}	3^{40}	1^{30}	38^{50}	2026	3,5 - 141	1885	411
SVÍÞJÓÐ									
1970	2218	42^{30}	0	1^{36}	40^{54}	2134	4,0v - 170	1964	254
1973	2087	40^{00}	0	1^{30}	38^{30}	2009	4,0v - 160	1849	238
DANMÖRK									
1971	2179	41^{45}	✗0	✗1^{15}	40^{30}	2113	✗✗3,5v - 146	1967	212
1972	2179	41^{45}	0	1^{15}	40^{30}	2113	4,0v - 167	1946	233
NOREGUR	2218	42^{30}	0	1^{16}	41^{14}	2151	4,0v - 170	1981	237
FINNLAND									

✗ Ekki er hægt að sjá afdráttarlaust hvort átt er við kaffitíma í gögnum frá Dansk Arbedsgiver-forening, þar er aðeins talað um "spisepauser" séu ekki reiknaðar inn í vinnutímann. Í sömu gögnum segir að frá útborguðu kaupi sé dregið 3% hjá tímavinnumönnum, sem síðan er notað til þess að greiða þeim kaup á lögskipuðum frídögum til jafns við fastráðna menn. Þetta er notað til að finna gr. helgidaga: $41^{75} \cdot 3/100 = 1{,}25 \sim 1^{15}$.

✗✗ Á orlofsárinu 1/4 1972 - 31/3 1973 verða frídagar 21 virkir dagar
" " 1/4 1973 - 31/3 1974 " " 24 " "

VINNUTÍMI NOKKURRA IÐNAÐARMANNA Á ÍSLANDI

TAFLA III

	Greiddar vinnust á ári	Greiddar vinnust. á viku	Greidd hlé á viku	Greiddir helgid. á viku	Unnar vinnust á viku	Unnar vinnust. á ári m.orl.	Orlof vikur-tímar	Unnar vinnust. á ári	Mism.á gr. og unnum vinnust.
Járniðn.m. ´71	2165	41^{30}	0	1^{37}	39^{53}	2081	3,5v - 145	1936	229
Blikksm. ´72	2139	41^{00}	0	1^{36}	39^{24}	2056	3,5v - 144	1912	227
Bifvélav. ´73	2113	40^{30}	0	1^{35}	38^{55}	2031	3,5v - 142	1889	224
Skipasm. ´74	2087	40^{00}	0	1^{34}	38^{26}	2005	3,5v - 140	1865	222
Kjötiðn. m.	2296	44^{00}	3^{20}	1^{35}	39^{05}	2039	3,5v - 142	1897	399
Trésmiðir	2296	44^{00}	3^{20}	1^{45}	38^{55}	2031	3,5v - 142	1889	407
Húsgagnasm.	2296	44^{00}	3^{20}	1^{45}	38^{55}	2031	3,5v - 142	1889	407
Rafvirkjar ´71	2296	44^{00}	2^{30}	1^{39}	39^{51}	2081	3,5v - 145	1936	360
Rafvirkjar ´72	2270	43^{30}	2^{30}	1^{35}	39^{25}	2057	3,5v - 144	1916	354
Rafvirkjar ´73	2244	43^{00}	2^{30}	1^{34}	38^{56}	2032	3,5v - 142	1890	354
Pípul.m.	2296	44^{00}	3^{20}	1^{35}	39^{05}	2039	3,5v - 142	1897	399
Prentarar ´71	2113	40^{30}	1^{32}	1^{42}	37^{16}	1945	3,5 - 136	1809	304
Prentarar ´72	2087	40^{00}	1^{30}	1^{41}	36^{49}	1921	3,5 - 135	1786	301

TAFLA IV

VINNUTÍMI VERZLUNAR- OG SKRIFSTOFUMANNA

	Greiddar vinnust. á ári	Greiddar vinnust. á. viku	Greidd hlé á viku	Greiddir helgid. á viku	Unnar vinnust. á viku	Unnar vinnust. á ári m. orl.	Orlof vikur-tímar	Unnar vinnust. á ári	Mism. á gr. og unnum vinnust.
ISLAND									
* V. R.									
1. afgr. menn	2296	44^{00}	3^{40}	1^{43}	38^{37}	2015	3,5 - 141	1874	422
2. skrifst. m.	1983	38^{00}	1^{15}	1^{38}	35^{07}	1833	3,5 - 129	1704	279
B.S.R.B.									
5.5 d. vinnuv.	2087	40^{00}	3^{10}	1^{37}	35^{13}	1838	3,5v - 129	1709	378
5.0 d. vinnuv.	2087	40^{00}	2^{55}	1^{38}	35^{27}	1850	3,5v - 130	1720	367
** SVÍÞJÓÐ									
Tjansteman									
"Hvítflibbar"	2103	40^{18}.	0	1^{30}	38^{48}	2025	4,11v-166	1859	244

** Tjänsteman eru: skrifstofumenn, verzlunarmenn, tæknifræðingar, verkfræðingar, sérfræðingar, sölumenn, bókarar o. fl.

* Afgreiðslumenn eru hér með 5½ dags vinnuviku en skrifstofumenn með 5 daga vinnuviku.

TAFLA V

VINNUTÍMI Á ÍSLANDI MEÐ 44 OG 40 KLST. VINNUVIKU

	Greiddar vinnust. á ári	Greiddar vinnust. á viku	Greidd hlé á viku	Greiddir helgid. á viku	Unnar vinnust. á viku	Unnar vinnust. á ári m. orl.	Orlof vikur-tímar	Unnar vinnust. á ári	Mism. á gr. og unnum vinnust.
DAGSBRÚN									
* 1)	2296	44^{00}	3^{40}	1^{30}	38^{50}	2026	3,5 - 141	1885	411
* 2)	2087	40^{00}	3^{40}	1^{21}	34^{59}	1825	4,0 - 145	1680	407

* 1) Sýnir vinnutíma í dag

* 2) Sýnir vinnutíma eins og hann verður ef tekin er upp 40^{00} klst. vinnuvika og 4 vikna orlof, en kaffitímar og helgidagar óbreyttir.